

İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN GÜVENCESİ YENİDEN SAĞLANDI

Aydınlık Gazetesi, 11 Aralık 2012

Yıldırım Koç

7 Kasım 2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun işçiler ve sendikaları aleyhine birçok düzenlemesi var. Ancak bir konuda olumlu bir düzenleme söz konusu. Bu olumlu düzenlemenin farkında olup bunu kullanmak gerekli.

İşyerinde sendika tarafından temsilci atanır. Ayrıca şube veya genel merkez yönetim organlarında olup da işyerinde çalışmaya devam eden çok sayıda sendikacı vardır. Bu kişiler, görevlerini gerektiği gibi yapmaya kalktıklarında işverenin hedefi olurlar. Bu nedenle bu kişilerin özel koruma altına alınması gerekir.

Bu konuda mevzuatımızda ilk düzenlemeler 1936 yılında yapıldı. 1936 yılında kabul edilen 3008 sayılı İş Kanununa göre (M.78) “Bir iş yerinde çalışmakta olan işçiler arasından, elli kişiye kadar iki, elliden iki yüz işçiye kadar üç, iki yüzden bine kadar dört ve binden yukarı sayıda işçiler için beş ‘mümessil işçi’ seçilir.” Mümessil işçilerin seçilme koşulları ve güvenceleri İcra Vekilleri Heyetinin 11 Mart 1939 gün ve 2/10565 sayılı kararnamesiyle kabul edilen İş İhtilâfları Uzlaştırma ve Tahkim Nizamnamesi ile belirlendi. Bu nizamnameye göre, işveren, mümessil işçilere, görevlerinin yerine getirilmesi için gereksinim doğması durumunda işyeri içinde bir yer göstermekle ve gerekli personel, haberleşme ve kırtasiye yardımını yapmakla yükümlüydü. İşveren, mümessil işçilerden birini işten çıkarmak isterse, İş Dairesinin ilgili birimine önceden durumu sebepleriyle bildirmek zorundaydı.

274 sayılı Sendikalar Kanununda (1963) ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununda (1983) işyeri sendika temsilcileri için önemli bir güvence getirildi. 2821 sayılı Kanunun 30. maddesine göre, işveren, işyeri sendika temsilcisinin iş sözleşmesini haklı bir sebep olmadıkça ve bu sebep açık ve kesin bir biçimde belirtilmedikçe feshedemiyordu. Böyle bir uygulama durumunda işyeri sendika temsilcisi dava açabiliyor ve davayı kazanırsa işe geri dönüyordu. İşveren işyeri sendika temsilcisine işbaşı yaptırmazsa, bu işçinin temsilcilik görevi devam ettiği sürece kendisine ücreti ve diğer tüm hakları ödeniyordu.

Bülent Ecevit’in başbakanlığındaki 57. Hükümet döneminde 4773 sayılı Kanunla bu hak kaldırıldı; işyeri sendika temsilcilerinin ayrıcalıklı iş güvencesine son verildi.

6356 sayılı Kanunun 24. maddesiyle bu hak geri getirildi: “Madde 24- (1) İşveren, işyeri sendika temsilcilerinin iş sözleşmelerini haklı bir neden olmadıkça ve nedenini yazılı olarak açık ve kesin şekilde belirtmedikçe feshedemez. Fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde, temsilci veya üyesi bulunduğu sendika dava açabilir. (2) Dava basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi hâlinde Yargıtay kesin olarak karar verir. (3) Temsilcinin işe iadesine karar verilirse fesih geçersiz sayılarak temsilcilik süresini aşmamak kaydıyla fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer hakları ödenir.”

Bu düzenlemenin işyerinde çalışmaya devam eden sendika yöneticileri hakkında da uygulanacağı kabul edildi.

Bu yeni düzenleme, Türkiye tarafından 8.1.1993 tarihinde onaylanan İşletmelerde İşçi Temsilcilerinin Korunması ve Onlara Sağlanacak Kolaylıklara ilişkin 135 sayılı Sözleşmeye de daha uygundur.

İşyeri sendika temsilcilerinin ve işyerinde çalışmaya devam eden sendika yönetim, denetim ve disiplin kurulu asıl üyelerinin iş güvencesinin sağlanması önemli bir adımdır.